

tice sedaj pojó? Kterih že ni pri nas? Ktere cvetice sedaj rastejo? Ktere so že odcvetele? Kaj sedaj zdravju škoduje? Kaj koristi? n. pr.: Jeseni otroci radi jedó preveč sadja, se zvečer in zjutraj prehlade in dobé grižo, ktera jih pomori. Kaj je griža? Griža je huda bolezen v čevih v poletni vročini, ali v prvi jeseni, in napada naj raji otroke, ki si želodec premrazijo ali popačijo. Kdor dobi hitrico, t. j. da mu preveč goni skozi čeva, naj nič ne zamudi, ker tu je zamuda večkrat poguba. Pije naj prežgano juho in ječmenov gorek sok; trebuh pa naj toplejše obleče. Če ga vedno bolj peče in grize po trebuhu, naj se uleže v posteljo in naj pošlje po zdravnika. Neumni ljudje svetujejo za grižo vino, žganje, poper in enake domače reči, ktere pa so v tej bolezni hud strup. Griža je tudi nalezljiva, tedaj ne bodi pri griževem dalje, kakor ti je treba!

Koristne stvari.

Iz zgodovine o znajdbah.

1. Pervo vnetilo.

Pervo vnetilo ali priprava za ogenj je bila nekaka dergalnica, ki jo imajo še sedaj južnoafrikanska ljudstva in Indijani. Ta dergalnica ima iz lahkega mehkega lesa debelo desko, ktera ima zgorej več na pol okroglih lukenj in palčico iz terdega lesa. Kedar hoče kdo ogenj narediti, napolni luknjice v deski s strohnjenim lesom ali s kako drugo tako rečjo, ki se rada vname. Potem se palčica z obema rokama vertí (kakor s kuhinjsko dergljo) tako dolgo, da se vnetilo v luknjicah vname.

2. Perva posoda.

Naj perva posoda je bila votla pest. Potem so ljudje jeli za to rabiti reči iz narava, n. pr.: lupine terdega sadja, kakor so orehove, jajčje, čepine od mnogih živali, votla stebila raznih rastlin, buče i. t. d.

3. Pervo brodovje.

Ljudje so videli, da po verhu vode plava les in druge take reči, da po ledenem morju plavajo ledene plošče, po katerih se tiči in druge živali po vodi vozijo. To jim dá misel, da

zvežejo po več lesenih hlodov vkup in se vozijo pa vodi. Pozneje so iztesovali in votlili debela debela, ktera so jim služila za čoln. Tudi terde debele skorje in še celó suhe živalske kože so rabili v ta namen. Po nekterih krajih v Ameriki imajo še sedaj plavarce iz sešitih kož morskih volkov, na ktera se devlje deska za sedež in tudi malo jadro. (Prih. dalje.)

Splošni učiteljski zbor v Gradcu.

Tretji splošni zbor vseh avstrijskih ljudskih učiteljev je bil letos v Gradcu 31. avg., 1. in 2. sept., h kateremu se je sešlo čez 1800 učiteljev iz raznih dežel našega cesarstva; iz Kranjskega je prišlo v ta zbor 11 učiteljev (5 iz Ljubljane*), 6 iz dežele). 30. avg. je bilo posvetovanje pred zborom v deželni viteški dvorani.

Zbrane (kterih je bilo čez tisuč) je pozdravljial prednik krajnega odbora g. Jož. Lukas, potem pa prednik stalnega odbora g. Bobies iz Dunaja.

Za pervosednika je bil enoglasno izvoljen g. Bobies, za njegovega namestnika pa g. Lukas in g. Herrmann, državni poslanec. Za pisarje so bili izvoljeni g. g.: Steiner, Ernst, Gugl in dr. Ceyneck. Za tem se je sestavil opravični red za veliki zbor in točke, o kterih se bode govorilo. Po živem pretresovanju se je zbor zedinil o teh le točkah:

1. Če pride življenje v šolo, pride šola v življenje. (Nasvetoval g. Kremer iz Maribora.)

2. Vodila pri podučevanju. (Nasv. g. Deinhardt.)

3. Naloga, ki jo ima šola. (Nasv. g. Köhler.)

4. Naloga, ki jo ima šola z ozirom na avstrijske razmere. (Nasv. g. Herrmann.)

5. Šolski zbori, kakošni naj bodo. (Nasv. g. Götzl.)

6. Kakošna naj bodo berila, da zadostujejo zahtevam ljudskih šol. (Nasv. severno-češko učiteljsko društvo, poročeval g. Holczabek.)

7. Nauk o podobah v razmeri z risanjem in delom s podobami. (Nasv. učiteljsko društvo iz Cnajma, poročeval g. Deinhardt.)

8. Telovadstvo kot splošni potreben nauk pri naučevanju in vzrejevanju. (Nasv. učit. društvo iz Cnajma, poročeval g. Ernst.)

*) Slavni mestni zbor v Ljubljani je v seji 7. t. m. trem mestnim učiteljem v ta namen podelil vsakemu 20 gld. odškodninc. Vredn.